

Ἡ συνάντηση με τὸν Χριστὸ ἐκπλήσσει τὸν ἄνθρωπο. Καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐκπλήσσεται, πρέπει νὰ διερωτηθεῖ, ἂν πράγματι συνάντησε τὸν Χριστό, ἂν αἰσθάνθηκε τὴν ἀληθινὴ παρουσίᾳ του. Ἡ ἐκπληξη αὐτὴ δὲν εἶναι ἀνεξήγητη, οὔτε παράλογη, ἀλλὰ κατανοητὴ καὶ λογικὴ. Εἶναι κάτι πού δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν συνάντησιν τοῦ φυσικοῦ με τὸ ὑπερφυσικό, τοῦ σχετικοῦ με τὸ ἀπόλυτο, τοῦ πρόσκαιρου με τὸ αἰώνιο.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος πού κυριαρχεῖται ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ θανάτου συναντιέται με τὸν Κύριο τῆς ζωῆς ὅταν τὸ κτίσμα ἀντικρύζει τὸν κτίστη του, ἀναδύονται ἀσύμμετρες σχέσεις, δημιουργοῦνται ἀπροσδόκητες ἐκπλήξεις. Καὶ οἱ ἐκπλήξεις αὐτές γίνονται συγκλονιστικότερες, ὅταν ὁ Κύριος ταπεινῶνεται μπροστὰ στὸ κτίσμα, γιὰ νὰ τὸ ὑπηρετήσῃ. Οἱ ἐκπλήξεις μάλιστα ἐδῶ δὲν περιορίζονται στὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ ἐπεκτείνονται καὶ σὲ λεπτομερειακὲς μορφές τους.

Στὴν συνάντησιν τοῦ Χριστοῦ με τὴν Σαμαρείτιδα πρώτη ἐκπληξη εἶναι ὁ ἴδιος ὁ διάλογος πού συνάπτεται μεταξύ τους. Ὁ Χριστὸς ἀπευθύνεται στὴν Σαμαρείτιδα καὶ ζητάει νερὸ γιὰ νὰ πιεῖ. Αὐτὴ ἐκπλήσσεται καὶ ρωτᾷ: «Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὦν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; Οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις».

Ἡ ἐκπληξη εἶναι διπλὴ ἢ μᾶλλον πολλαπλή: Πῶς ἓνας Ἰουδαῖος, ὁ Ἰησοῦς, ἀπευθύνεται σὲ ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν Σαμάρεια; Ἀλλὰ καὶ ἀκόμα περισσότερο, πῶς συνομιλεῖ με μιὰ γυναῖκα, καὶ μάλιστα διαβεβλημένη, ὅπως καλῶς ὁ ἴδιος γνωρίζει; Καὶ τέλος, πῶς στὴν γυναῖκα αὐτὴν ἀποκαλύπτει τὴν ὑψηλότερη καὶ βαθύτερη ἀλήθεια τοῦ μεσσιανικοῦ του κηρύγματος;

Κάθε ἐκπληξη πού δοκιμάζουμε ὀφείλεται στὴν συνάντησιν με κάτι καινούργιο· στὴν φανέρωσιν κάποιας πραγματικότητος, κάποιου προσώπου, κάποιας ἀλήθειας πού ὡς τότε ἀγνοοῦσαμε. Ὅφείλεται δηλαδὴ σὲ κάποια ἀποκάλυψη. Αὐτὸ παρατηροῦμε καὶ στὴν περίπτωσιν τῆς συναντήσεως πού ἐξετάζουμε.

Ἡ Σαμαρείτιδα ἐκπλήσσεται ἀπὸ τὴν παρουσία ἐνὸς Ἰουδαίου, πού σπάζει τοὺς φραγμοὺς τῆς ἀκοινωνησίας μὲ τὴν φυλὴ της καὶ συνδιαλλέγεται μαζί της· ζητάει νερὸ γιὰ νὰ πιεῖ. Καὶ πρὶν συνέλθει ἀπὸ τὴν ἐκπληξὴ αὐτῇ, δοκιμάζει μιὰ ἀκόμα μεγαλύτερη. Ἀκούει ὅτι αὐτός πού ζητάει τὸ νερὸ εἶναι σὲ θέσῃ νὰ τῆς προσφέρει ὁ ἴδιος «ὕδωρ ζῶν». Ἡ ἐκπληξὴ ὅμως αὐτῇ δὲν προκλήθηκε ἀπὸ κάποια νέα ἀποκάλυψη, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀπορία πού τῆς δημιουργήθηκε.

-Κύριε, λέει ἡ γυναίκα, ἐσὺ δὲν ἔχεις οὔτε κουβά, καὶ τὸ πηγάδι εἶναι βαθύ. Ἀπὸ πού ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν;

«Ὑδωρ ζῶν» εἶναι τὸ τρεχούμενο νερό. Τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ δὲν εἶναι τρεχούμενο. Δὲν εἶναι ἐπομένως «ὕδωρ ζῶν». Παραταῦτα ἡ Σαμαρείτιδα δὲν ἀπορεῖ γι' αὐτό σκέφτεται ἀκόμα τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ. Δὲν πάει ὁ νοῦς της σὲ κάποιο τρεχούμενο νερό. Ἀλλὰ καὶ ἂν σκεφτόταν τέτοιο νερό, δὲν θὰ εἶχε καταλάβει τί ἐννοοῦσε ὁ Χριστός. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ὁ Χριστὸς λέγοντας «ὕδωρ ζῶν» δὲν ἐννοοῦσε κάποιο τρεχούμενο νερὸ πού σβήνει προσωρινὰ τὴν σωματικὴ δίψα, ἀλλὰ νερὸ πού δημιουργεῖ στὸν ἄνθρωπο ἀστείρευτὴ πηγὴ αἰώνιας ζωῆς. Νερὸ πού ἀφανίζει τὸν θάνατο.

Ἡ Σαμαρείτιδα, νομίζοντας ὅτι κατάλαβε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, ζήτησε νὰ τῆς δώσει τὸ μαγικὸ αὐτό νερό, γιὰ νὰ λύσει τὸ κοπιαστικὸ ἔργο τῆς ὑδρεύσεώς της. «Κύριε, λέει, δώσε μου τὸ νερὸ αὐτό, γιὰ νὰ μὴ διψῶ καὶ νὰ μὴν ἔρχομαι ἐδῶ γιὰ νὰ κουβαλῶ νερό». Ἡ γυναίκα πίστεψε πὼς βρῆκε μιὰ εὐκολὴ λύση γιὰ τὸ πρόβλημά της. Ὁ Χριστὸς τῆς μίλησε γιὰ νερὸ πού ἀναβλύζει μέσα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο καὶ γίνεται πηγὴ αἰώνιας ζωῆς. Ἐκείνη φαντάστηκε νερὸ φυσικὸ, πού θὰ τὸ πιεῖ μιὰ φορὰ καὶ δὲν θὰ ξαναδιψήσει οὔτε θὰ χρειάζεται νὰ πηγαίνει στὸ πηγάδι γιὰ νερό.

Ὅσο ὁ ἄνθρωπος περιορίζεται στὴν ἐγκοσμιότητα, δὲν μπορεῖ νὰ συλλάβει αἰώνιες ὑπερβατικὲς ἀλήθειες. Μπορεῖ νὰ ἐκπλήσσεται, νὰ ἀπορεῖ, νὰ θαυμάζει. Μπορεῖ ἀκόμα νὰ περιμένει μαγικὲς λύσεις. Ἀλλὰ παραμένει ἐγκλωβισμένος στὸν αἰσθητὸ κόσμο, δεσμευμένος ἀπὸ τὴν φυσικὴ ἀμεσότητα. Ἀσχολεῖται μὲ τὰ προβλήματα τῆς καθημερινότητας. Ὁ νοῦς του δὲν πηγαίνει πέρα ἀπὸ αὐτά. Δὲν λειτουργοῦν οἱ πνευματικὲς του αἰσθήσεις. Ἀκόμα καὶ ἂν ἀκούσει κάτι πού ὑπερβαίνει τὴν αἰσθητὴ ἀμεσότητα, κάτι πού βρίσκεται πέρα ἀπὸ τὴν ἐγκοσμιότητα, τὸ ἀντιλαμβάνεται αἰσθητικὰ καὶ κοσμικὰ. Ἔχει ἀναζητήσεις, δοκιμάζει ἐκπλήξεις, δέχεται ἀποκαλύψεις, ἀλλὰ κινεῖται πάντοτε μέσα στὸν χῶρο καὶ τὸν χρόνο. Σκέφτεται, ἀντιλαμβάνεται καὶ ζεῖ ὑποταγμένος στὸν νόμο τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου.

Τὸ φράγμα, στὸ ὁποῖο προσκρούει καὶ σταματᾷ κάθε σκέψη καὶ ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου, κάθε ἐκπληξὴ πού δοκιμάζει ἢ ἀποκάλυψη πού γνωρίζει, εἶναι τὸ φράγμα τοῦ θανάτου. Καμιὰ ἀνακάλυψη, καμιὰ ἐφεύρεση, καμιὰ τέχνη ἢ φιλοσοφία δὲν μπορεῖ νὰ σπάσει τὸ φράγμα αὐτό. Ὅλα, ὅσα τοῦ γίνονται γνωστὰ ἢ προσιτά, βρίσκονται «ἐντεῦθεν» τῶν ὁρίων τοῦ θανάτου.

Ἡ ὑπέρβαση τοῦ θανάτου δὲν γίνεται μὲ τὴν λογικὴ ἢ τὴν διαλεκτικὴ, μὲ τὴν ἐπιστήμη ἢ τὴν μαγεία. Ὅλα αὐτά ἐξυπηρετοῦν ἐνδοκόσμιες ὑποθέσεις. Ἡ ὑπέρβαση τοῦ θανάτου γίνεται μὲ τὸ θαῦμα· μὲ τὸ κατεξοχὴν θαῦμα πού εἶναι ἡ

άνσταση. Γι' αυτό ή ανάσταση του Χριστού είναι ή κατεξοχήν αποκάλυψη, ή ακριβέστερα ή μόνη αληθινή αποκάλυψη, γιατί ανοίγει στον άνθρωπο μιὰ έντελῶς καινούργια πραγματικότητα. Γι' αυτό καὶ κάθε θαῦμα του Χριστού αποτελεί «σημεῖον», δηλαδή δείκτη πού παραπέμπει τὸν ἄνθρωπο «ἐκεῖθεν» τῶν ὁρίων τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου, στὴν ἀνάσταση, στὴν αἰωνιότητα.

Ὅσο ή Σαμαρείτιδα συζητοῦσε μὲ τὸν Χριστό, δὲν καταλάβαινε οὐσιαστικά τὰ λόγια του. Ἐκεῖνος μιλοῦσε στὸ ἐπίπεδο τῆς αἰώνιας ζωῆς. Αὐτὴ μετέφερε αὐτόματα ὅσα ἄκουε στὸ ἐπίπεδο τῆς πρόσκαιρης ζωῆς. Δὲν ὑπῆρχε σημεῖο συναντήσεως. Τὸ σημεῖο αὐτό δημιουργήθηκε μὲ τὸ «σημεῖον»-θαῦμα, πού τῆς ἀποκάλυψε ὁ Χριστός. Τῆς εἶπε: «Πήγαινε, φώναξε τὸν ἄνδρα σου καὶ ἔλα ἐδῶ». Ἐκείνη ἀπάντησε: «Δὲν ἔχω ἄνδρα». Τότε τῆς εἶπε ὁ Ἰησοῦς: «Καλὰ εἶπες πῶς δὲν ἔχεις ἄνδρα. Γιατί εἶχες πέντε ἄνδρες, καὶ αὐτός πού ἔχεις τώρα δὲν εἶναι ἄνδρας σου. Ἀληθινὸ ἦταν αὐτό πού εἶπες».

Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ μετακίνησε τὴν Σαμαρείτιδα σὲ ἄλλο ἐπίπεδο. Φανέρωσε μπροστά της μιὰ νέα δυνατότητα, πού δὲν προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν λογικὴ ἀναγκαιότητα. Τῆς ἀνοιξε τὴν προοπτικὴ κατακόρυφης θέασης καὶ ἀναφορᾶς. Τότε ή γυναίκα ἄφησε τὸ βιοτικὸ πρόβλημα τοῦ νεροῦ, ή ακριβέστερα τὸ ξέχασε τελείως, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν συνέχεια τῆς ἀφηγήσεως, καὶ ζήτησε νὰ λύσει ἓνα ἄλλο πρόβλημα, νὰ κορέσει μιὰν ἄλλη δίψα, τὴν μεταφυσικὴ δίψα της.

Λέει: «Κύριε, βλέπω ὅτι εἶσαι προφήτης. Οἱ πατέρες μας λάτρεψαν τὸν Θεὸ στὸ βουνὸ αὐτό, ἐνῶ ἐσεῖς λέτε ὅτι τὰ Ἱεροσόλυμα εἶναι ὁ τόπος, πού πρέπει νὰ λατρεύεται ὁ Θεός». Καὶ τότε δέχεται τὴν μεγάλη ἀποκάλυψη: «Ἐρχεται ὥρα, καὶ ἤδη ἦρθε, πού οἱ ἀληθινοὶ προσκυνητὲς θὰ λατρεύσουν τὸν Πατέρα «ἐν Πνεύματι καὶ Ἀληθείᾳ. Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν Πνεύματι καὶ Ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν». Ὁ ἄνθρωπος γίνεται αὐτό πού πιστεύει καὶ λατρεύει. Ὅταν πιστεύει καὶ λατρεύει «ἐν Πνεύματι καὶ Ἀληθείᾳ» τὸν Θεό, γίνεται καὶ αὐτός ὡς ἓνα βαθμὸ ὁμοίός του· γίνεται πνευματικὸς καὶ ἀληθινός.

Τότε ξεπηδᾷ ή θρησκευτικὴ πίστη τῆς γυναίκας καὶ λέει: «Ξέρω ὅτι θὰ ἔρθῃ ὁ Μεσσίας, δηλαδή ὁ Χριστός. Ὅταν ἔρθῃ ἐκεῖνος, θὰ μᾶς τὰ ἐξηγήσει ὅλα». Καὶ ὁ Ἰησοῦς τῆς λέει: «Ἐγὼ εἰμὶ ὁ λαλῶν σου».

Ἡ ἀποκάλυψη πού δέχθηκε ή Σαμαρείτιδα συνέπεσε μὲ μιὰ ἔκπληξη πού δοκίμασαν οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ, πού ἔφτασαν τότε ἐκεῖ. Αὐτοὶ ἀπόρησαν, πῶς ὁ Διδάσκαλός τους μιλοῦσε μὲ τὴν γυναίκα ἐκείνη. Καὶ ή ἔκπληξή τους αὐτὴ ἦταν ἓνα χρήσιμο «σημεῖο». Ἦταν μιὰ προετοιμασία, πού θὰ τοὺς βοηθοῦσε νὰ καταλάβουν ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο πού θὰ κηρύξουν ὑπερβαίνει καὶ τὰ πιὸ αὐστηρά φυλετικά, κοινωνικά καὶ θρησκευτικά ὅρια.

Ὅσο ὁ ἄνθρωπος ἐπιδίδεται στὶς βιοτικές του μέριμνες, μένει προσηλωμένος στὰ ἐγκόσμια καὶ λησμονεῖ τὶς βαθύτερες ἀνάγκες του. Ὅταν ὅμως ἀπὸ κάποια αἰτία ξυπνᾷ ή βαθύτερη πνευματικὴ ἀνησυχία του καὶ διαπιστώνει ὅτι βρίσκει τὴν ἀπάντηση στὸ λησμονημένο καὶ συχνὰ ἀπωθημένο ὑπαρξιακὸ ἐρώτημα τῆς καρδιᾶς του, τότε λησμονεῖ τὶς καθημερινὲς ἀνάγκες του καὶ ἀπωθεῖ τὶς βιοτικές του

μέριμνες.

«Άφησε ἡ γυναίκα τὴν στάμνα τῆς ἐκεῖ, πῆγε στὴν πόλη καὶ εἶπε στοὺς ἀνθρώπους. Ἐλᾶτε νὰ δεῖτε ἕναν ἄνθρωπο πού μοῦ εἶπε ὅλα ὅσα ἔκανα στὴν ζωὴ μου. Μήπως αὐτός εἶναι ὁ Μεσσίας;» Προφανῶς ἡ Σαμαρείτιδα εἶχε πεισθεῖ ὅτι αὐτός εἶναι ὁ Μεσσίας. Αὐτό ἄλλωστε ἤθελε νὰ ἀναγγεῖλει στοὺς συμπολίτες τῆς. Ἦθελε νὰ τοὺς καταστήσει κοινωνοὺς τῆς μεγάλης χαρᾶς τῆς. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνθρωπος θὰ ἤθελε ἴσως νὰ ἐπιβεβαιωθεῖ καὶ ἀπὸ τούς ἄλλους γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῆς κοινῆς προσδοκίας τους. Καὶ ἡ ἐπιβεβαίωσή τῆς αὐτὴ ἔγινε μὲ τὴν ἐμπειρία πού ἀπεκόμισαν οἱ συμπολίτες τῆς ἀπὸ τὴν συνάντησή τους μὲ τὸν Ἰησοῦ. Μοιρασμένη χαρά, διπλὴ χαρά. Χαρὰ πού ἀνήκει σὲ ὅλους καὶ στὸν καθένα. «Οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιάν πιστεύομεν αὐτοί γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἶδαμεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός».

Ἡ πραγματικὴ πίστη δὲν στηρίζεται στὴν ἀκοή ἢ τὴν πληροφορία ἀλλὰ στὴν προσωπικὴ ἐμπειρία. «Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος», λέει ὁ Ψαλμωδός. «Ἔρχου καὶ ἴδε», εἶπε ὁ Φίλιππος στὸν Ναθαναήλ. Ἄν δὲν δεῖς τὸν Θεὸ μέσα στὴν ζωὴ σου, λένε οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, μὴν περιμένεις νὰ τὸν δεῖς μετὰ τὸν θάνατό σου. Ἐδῶ ἐτοιμάζονται τὰ πνευματικὰ αἰσθητήρια, μὲ τὰ ὁποῖα γίνεται αἰσθητὸς ὁ Θεὸς καὶ ὁ πλοῦτος τῆς Βασιλείας του.

Ἰδιαίτερα ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχασε τὰ πνευματικὰ αἰσθητήριά του καὶ παραμένει ἄσχετος πρὸς τὴν πνευματικὴ πραγματικότητα. Ἐχασε ἐν πολλοῖς καὶ τὴν αἴσθηση τῆς ἐκπλήξεως, τῆς καθημερινῆς ἐκπλήξεως, γιὰτὴ μηχανοποίησε τὴν ζωὴ του καὶ τὴν μετέτρεψε σὲ ἀνιαρὴ ρουτίνα. Ὅπως εἶναι ὀλέθριο γιὰ τὸν ἱερέα νὰ συνηθίσει τὴν Θεία Λειτουργία καὶ τὶς λατρευτικὲς τελετὲς πού τελεῖ, ἔτσι εἶναι ὀλέθριο γιὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο νὰ συνηθίσει τὴν καθημερινὴ ζωὴ του καὶ νὰ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὶς εὐκαιρίες καὶ τὶς ἐκπλήξεις τῆς.

Ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ εἶναι μία ἰσόβια λειτουργία. Καὶ εἶναι γεμάτη μὲ μικρότερες ἢ μεγαλύτερες ἐκπλήξεις, θετικὲς καὶ ἀρνητικὲς· θετικὲς, πού τὶς βλέπουμε πολλές φορὲς ἀρνητικὰ, ἀλλὰ καὶ ἀρνητικὲς, πού θὰ μπορούσαμε νὰ τὶς δοῦμε καὶ νὰ τὶς ζήσουμε θετικά. Ὅποιος διατηρεῖ κάπως τὸ «ὔδωρ ζῶν», πού ἐνσταλάχθηκε μέσα του κατὰ τὸ Βάπτισμα, μπορεῖ νὰ ζεῖ τὴν καθημερινότητά του δημιουργικὰ μὲ ὅλες τὶς θετικὲς καὶ τὶς ἀρνητικὲς ἐκπλήξεις τῆς, ξεδιψώντας μὲ τὸ «ὔδωρ ζῶν»· ἀφομοιώνοντας τὴν ἀλήθεια τῆς αἰώνιας ζωῆς καὶ δίνοντας νόημα καὶ περιεχόμενο στὴν προσκαιρότητα.

Πηγή: imaik.gr